

Čo sa udialo na hrade Čabrad'.

V roku 2015 sa práce sústredili na sanáciu budovy severného paláca, kde sa počas realizácie projektu s názvom „Krok za krokom k záchrane hradu Čabrad' – severný palác“ zhotovila bezpečná a pohodlnejšia prístupová rampa z nasucho kladených kameňov a sutiny. Vďaka tomu sa do horného hradu dostanú aj starší a menej pohybliví návštevníci, ktorí doteraz museli krkolomne liezť po strmom sutinovom kuželi. Taktiež sa v interiéri paláca odstránením sutiny čiastočne vyrovnal terén, čím sa zároveň získal materiál na murovanie. Domurovali sa menšie kaverny v základoch muriva a rozpadnuté trámové kapsy, ako aj jedna strana okennej špalety, kde už ostáva dokončiť len klenbu. Najväčší objem murovania bol na vstupnom otvore po bývalom západnom okne v severnej stene. Tam sa po začistení zistila rozsiahla kaverna, doteraz ukrytá v zemi. Množstvo archeologických nálezov si vyžiadalo dohľad archeológa, čo spôsobilo zdržanie s prácami, ktoré sa mohli realizovať až po ukončení archeologického výskumu. Tento čas sme využili na vybudovanie náhradného prístupu do horného hradu z východnej strany hradu, nakoľko bolo nemožné dočasne chodiť cez severný palác. Následne sa začalo s murovaním chýbajúceho základu múru v objeme 5,7m<sup>3</sup>. Až na tomto základe sa dalo pokračovať s murovaním bočných stien otvoru. Podľa požiadaviek KPÚ BB sa najprv naznačilo zubaté ukončenie prerušeného muriva a až následne po dosiahnutí nivelety spodku bývalého okna sa začalo s rekonštrukciou jeho špaliet. I keď sa okno nestihlo dokončiť v plnom rozsahu, už teraz zabezpečuje bezpečnejší vstup do objektu. Po zimnej prestávke sa bude na jeho dokončení pracovať. Motiváciou sú hlavne veľmi pozitívne ohlasy z radov návštevníkov, ktorí prechádzali cez palác počas prác a veľmi ocenili našu snahu a pohodlnejší prístup do horného hradu. Prácu nám sťažil mimoriadne suchý rok, kedy nám vyše dvoch mesiacov takmer nepršalo a tak nefungovali zberné nádrže na vodu. Tú sme na murovanie museli vyvážať z doliny na hrad každý druhý deň.

Celkový objem domurovaného muriva sa pohybuje okolo 14,41m<sup>3</sup>.

Samotných prác sa zúčastnilo množstvo dobrovoľníkov z celej Európy – Belgicka, Španielska, Maďarska, Čiech, Ruska a samozrejme aj Slovenska.

Projekt bol podporený Nadačným fondom Telekom pri Nadácii Pontis



